

ת"פ 16720/05/13 - מדינת ישראל נגד ניר בורדצקי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16720-05-13 מדינת ישראל נ' בורדצקי
בפני כב' השופט אלון אינפלד

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מיטל אולק- אמויאל, פמ"ד

המאשימה

נגד

ניר בורדצקי (לסוב)
ע"י ב"כ עו"ד נעם אליגון
ועו"ד שלום בן שבת

הנאשם

הכרעת דין

אני מזכה את הנאשם מכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום

ואלה הנימוקים:

א. אישום ומחלוקות

1. כתב האישום מתאר מרדף משטירתי של איש משטרת התנועה (להלן: "השוטר חגי") אחר אופנוען. המחלוקת בין הצדדים הינה בשאלה: **האם הנאשם הוא אותו אופנוען אחריו רדף השוטר חגי?**
2. לפי המתואר בכתב האישום, תחילתו של המרדף ביום 30.4.2013 בשעה 13:30 לערך. אז, בצומת הרחובות טוביהו - דוד חכם - יצחק רגר שבבאר-שבע, הבחין השוטר חגי באדם הרכוב על קטנוע מכיוון העיר העתיקה, כשהקסדה מורמת מעל ראשו ואינה רכוסה (משמע הקסדה מונחת כמו כובע, במקום שהראש יהיה בתוכה). השוטר נסע מאחורי האופנוען, עד שהגיע במקביל אליו וסימן לו לעצור בצד הדרך. אז החל האופנוען לברוח מהשוטר, והשוטר בעקבותיו עם סירנה פועלת וכשהוא קורא לאופנוען לעצור. לכל אורך המרדף, הוא עבר ברמזורים אדומים, נסע נגד כיוון התנועה, על שטחים מפרידים ומדרכות, התעלם מתמרורים וחוקי התנועה, והכל תוך סיכון עוברי הדרך, נוסעי כלי רכב והולכי רגל. **עיקר המרדף התנהל על רחוב רגר, ברחובות ובמדרחוב סביב בניין בית המשפט וקרית הממשלה, לתוך החניון של קניון הנגב, במעמקי החניון וביציאה ממנו, ולאחר מכן בחזרה לעיר העתיקה.** סופו של המרדף בכך שהשוטר חגי הבחין באופנוען עוצר את הקטנוע במשרדי חברת השליחויות בה עבד ("השליח"). האופנוען החנה במהירות את הקטנוע, נכנס בריצה אל משרדי החברה והתחבא בשירותים - שם נעצר בשעה 14:10 על-ידי השוטר חגי ושופט נוסף שהוזעק על-ידו.
3. בשל מעשים אלה, ביקשה המאשימה להרשיע את הנאשם בעבירה של **סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה**

[סעיף 332(2) לחוק העונשין], בעבירה של **ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה** [סעיף 329(2) לחוק העונשין] ובעבירה של **הפרעה לשוטור במילוי תפקידו** [סעיף 275 לחוק העונשין].

4. את טענותיה, ביססה המאשימה באופן כמעט בלעדי על עדותו של השוטור חגי. הוא העיד על העובדות המפורטות בכתב האישום, וסיפר כי לכל אורך המרדף היה בקשר עין רצוף עם הנאשם, ולכן הוא יודע ומשוכנע שהנאשם, הוא אותו אופנוען אחריו רדף. יתרה מזו, השוטור תאר את מראהו של מבצע העבירה, כאשר חלקים חשובים מתיאורו נחרתו בזיכרונו, לרבות מראה פניו. זאת, כאשר ראהו לראשונה מקרוב וסימן לו לעצור. לאחר מכן, כאשר נתפס הנאשם, התאים הנאשם לגמרי למראה האופנוען, כפי שזכר השוטור. בנוסף, העידה המאשימה את רס"מ אבי (להלן: "השוטור אבי") ואת סמ"ר מאיר, שניהם ביצעו פעולות חקירה בתיק; את רס"ל לירון, אשר עצר את הנאשם עם השוטור חגי (לאחר שהוזמן למקום לאחר כניסת האופנוען למשרדי חברת השליחויות); את גיא, שעבד בחברות השליחות בעת שהנאשם נעצר, ולא הוסיף הרבה; ואת יוסי, אזרח שהיה עד ראייה לחלק מהמרדף של שוטור התנועה אחר אופנוען.

5. הנאשם עמד על טענתו כי לא הוא זה אשר השתתף במרדף. לדבריו, שב למשרדי חברת השליחויות, ונכנס לתא השירותים למשך מספר דקות. בדיוק כאשר בא לצאת מתא השירותים בחברת השליחויות בה עבד, נעצר על-ידי השוטור חגי בטענה כי השתתף במרדף. כשהתבקש הנאשם להסביר היכן היה בעת המרדף, לא נתן, למעשה, הסבר המניח את הדעת. אולם, רוב טענות ההגנה הופנו להיעדרם של ראיות אובייקטיביות לתמוך בגרסת השוטור חגי. מחסור, אשר יש בו, לשיטת הסנגור, להוביל לזיכוי הנאשם. עיקרו של דבר, הסנגור טען כי לא יעלה על הדעת שבמסלול המרדף רווי מצלמות של מוסדות ובתי העסק, לא הייתה אפילו מצלמה אחת אשר הצליחה ללכוד את המרדף בעדשתה. יתרה מזו, לפי ראיותיה של המאשימה עצמה, המשטרה ראתה צילומים של מצלמות חניון קניון הנגב שיש בהם פוטנציאל ממשי לשפוך אור על זהות האופנוען ועל קורות המרדף, באופן שאינו מתיישב עם גרסת השוטור, אך המשטרה חדלה מלהביא צילומים אלה לבית המשפט. הנאשם טען כי מחדל חקירתי זה צריך להביא לזיכויו. המאשימה הכירה באי-אילו מחדלי חקירה, אך טענה כי בשום לב לאיתנות גרסתו של השוטור חגי - וזה עשה אכן רושם מהימן - המחדלים אינם יורדים לשורשו של התיק במידה המחייבת זיכוי [ראו לדוגמא, פרוטוקול מיום 17.12.2014, עמ' 154].

ב. ניתוח הראיות

על מהימנות

6. עמדת המדינה היא כי ניתן וראוי לבסס את הרשעתו של הנאשם על יסוד מהימנותו של השוטור חגי. זאת, הן משום הרושם המהימן שהוא עשה בעת הדיון, הן נוכח התיאור המפורט העולה בת/1- סרט השחזור, הן נוכח הצהרתו של הסנגור כי אינו חולק על עיקרי גרסתו, אלא טוען כי מעצרו של הנאשם נובע בעיקר מטעות בתום לב. יאמר מיד, שאף אני התרשמתי באופן חיובי מהשוטור חגי. אכן, הרושם היה שסיפור סיפור אמיתי, והעד ניסה לדבוק באמת ככל יכולתו. זאת, תוך שהוא משיב באופן מדויק לשאלות הצד שכנגד, ככל שמאפשר הזיכרון האנושי. אני מסכים גם עם הסנגור שלא ניתן לחלוק על כך שהשוטור אכן רדף אחר אופנוען, ואכן התרחש האירוע כפי שתיאר, באופן כללי. אף סרט השחזור עשה רושם מפורט ועקבי. אולם, לא בכל מקרה יכול הרושם לעצמו לשמש אינדיקציה יחידה לשאלת המהימנות, כפי שיפורט.

7. יובהר, כפי שמסכים הסנגור, שיש להאמין לשוטור כי אכן היה מרדף באותו יום, ובקווים הכללים כפי שתיאר.

זאת, לא רק משום הרושם המהימן שעשה השוטר. הדבר נובע הן משום שחזקה על השוטר שלא ימצא סיפורי בדים תוך חיפוש אדם שאינו מכיר בשירותים של משרד שליחויות מקרי, והן משום קיומו של עד ראיה אובייקטיבי, אשר ראה חלק מן המרדף, האזרח יוסי. עד זה העיד על תחילתו של המרדף ואף על המשכו, כאשר הרודף והנרדף חזרו לאחר סיבוב למקום בו שהה. העד תיאר אופנוע כסוף (עמ' 101), ארגז לבן - ירוק (עמ' 102) המתאים לארגזים של חברת "השלוח" בו עבד הנאשם (ראו תמונה נ/1), ואף תיאר הנסיעה באופן דומה מאוד לתיאור של השוטר חגי, אף אם במסלול מעט שונה (ראו חקירה חוזרת של העד). ראה זו מחזקת את עדות השוטר, ואף מחזקת את אשמת הנאשם, נוכח צבע הארגז.

8. עם זאת "מהימנות" אינה מילת קסם. רושם חיובי שעושה עד התביעה אינו מספיק כדי לבסס הרשעה בפלילים, אם יש בדברים תמיהה אובייקטיבית, ובמיוחד אם יש מחדל חקירה שלא מאפשר לבדוק את משמעות התמיהה האובייקטיבית, ועוצמתה. עוד יאמר, כי במקרה זה גם הנאשם עשה "רושם" חיובי. אכן, לא קשה להגן על גרסת להד"ם בחקירה נגדית, ואכן, יש שתי תמיהות חשובות על גרסת הנאשם. תמיהות, אשר בעטיין אין מנוס מלדחות את גרסתו כבלתי מהימנה, כפי שיפורט בהמשך. אולם, לעניין ה"רושם" לעצמו, הנאשם עשה רושם חיובי. הנאשם נראה כמי שאינו מבין כיצד "נפל עליו התיק", לא התחמק משאלות, לא נתפס בסתירות פנימיות קשות בעדותו בבית המשפט, ולא הרחיק עדותו רק למחוזות הנוחים לו. אולם, בשים לב לתמיהות על גרסתו שעליהן לא הצליח להשיב היטב, לא נותר משקל של ממש לעדות, למרות ה"רושם". הדבר נכון חלקית גם לגבי ראיות המדינה במקרה זה. למרות הרושם החיובי שעשה השוטר חגי, לעצמו, יש קושיה של ממש על גרסתו. קושיה, עליה אין תשובה, בין השאר משום מחדלי החקירה בתיק. נכון, שלא כל מחדל מחייב זיכוי, ולא כל קושיה מחייבת לדחות גרסה. אולם, במקרה זה, ישנה קושיה בלתי ניתנת לבירור והערכה, לפיכך הקושיה אכן מקימה ספק סביר אודות מהימנות גרסתו של השוטר חגי, ואמינות הזיהוי. כך, שלא ניתן לבסס על דבריו הרשעה בפלילים.

9. עוד יש לזכור, "מהימנות" אינה עניין דיכוטומי לגמרי. למרבה הצער, נתקלים אנו בעדי תביעה רבים אשר מעידים דברים שהם בעיקרם אמת. אולם, על מנת "לסייע" למדינה, מתוך הבנה שגויה של תפקידם, נוטים חלק מעדי-האמת לומר גם דברים שאינם נכונים, בין אם להאדיר חומרת המעשה ובין "לשפר" את משקל עדותם. על פי הדין והשכל הישר, דברים שאינם אמת הם דברי שקר. אולם, יש הסוברים, בטעות חמורה, כי שקרים "קטנים" אינם פגומים במישור הערכי, ואין לגנותם אפילו בבית המשפט. זאת, אם השקרים ה"קטנים" מביאים לתוצאה המשפטית הנראית בעיני עדים כנכונה וצודקת, ואף אמיתית. אנשים טובים בעלי "כוונות טובות" עלולים להטעות ולהתעות את בית המשפט בשקרים "קטנים", וסכנתם רבה. אין ספק כי השוטר חגי סבור כי הנאשם אשם. אין ספק כי עיקר עדותו אמת ואין מי שחושד בו כי היה מעליל על אדם שהוא יודע שהוא חף מפשע. אולם, הסנגור סבור כי חלק מפרטי עדותו, פרטים אשר הביאו את המדינה להגיש את כתב האישום, במרכזן הטענה אודות "קשר עין רציף", אינה אמת. יובהר מראש, שאין כל ראיה כי השוטר אינו דובר אמת גם בעניין זה. אולם, יש ראיה כי הייתה קיימת ראיה כזו, ראיה שלא נאספה על ידי המשטרה. ראה זו היא הקושיה על עדותו, קושיה שלא יושבה. בהעדרה של הראיה, ונוכח המחדל של היחידה החוקרת, לא ניתן להכריע בשאלת מהימנותו המלאה של השוטר חגי, לפרטי עדותו, מעבר לספק סביר.

זיהוי הנאשם - על פי מראהו

10. זיהוי הנאשם כמי שהיה האופנוען שברח מהשוטר, נעשה בשני אופנים. האחד, התאמת מראהו של הנאשם למראה האופנוען שברח, שכפי שראה אותו השוטר חגי בתחילה. השני, קיומו של "קשר עין רציף" בין הרודף

לבין הנרדף, משלב ביצוע העבירה הראשונית, ועד כניסתו של הנרדף למשרדי חברת השליחויות, אשר לה דלת אחת ללא מוצא, כאשר לא נמצא שם אדם אחר היכול להתאים לתיאור הרוכב. שני אלה נסמכים על מהימנות השוטר. אולם, לזיהוי על פי המראה, בנסיבותיו של תיק זה, לא די במהימנות השוטר. לעניין השני, עקרונית די במהימנות השוטר, אך במקרה זה הרושם אודות מהימנותו אינו מספיק, נוכח קושיה ומחדלי חקירה, כאמור.

11. לעניין הזיהוי על פי מראה, טוענת המדינה כי מראהו של האופנוען נחרט בזיכרוננו של השוטר, וכי ניתן לסמוך על פרטים אלה. התובעת בסיכומיה מצטטת מתוך ת/3, הודעת השוטר חגי במשטרה "הבחור הסתכל לכיווני וזיהיתי אותו בוודאות ואת פניו ואת בגדיו, הוא לבש חולצה לבנה, וברמודה אפורה היה לו זקן ג'ינג'י בחור גבוה, גוון עור בהיר, סמנתי לו לעצור בצד". הסנגור לעומת זאת, הצביע על פרטים רבים אותם השוטר הרודף דווקא לא זכר, וטען כי בנסיבות אלה, לא ניתן לסמוך על כך שהוא אכן ראה מספיק פרטים לזיהוי וודאי.

12. אכן, יש קשיים מסוימים בתיאור של הזיהוי. כך, האופנוען ברח מהשוטר בעודו חובש קסדה, דבר המקשה באופן טבעי על הזיהוי. אמנם השוטר חגי מסר כי זיהה את האופנוען ממש בתחילת המרדף, כאשר פניו היו חשופות והקסדה רק מונחת מעל ראשו: **"אפשר לזהות פנים... את כל הפנים אפשר היה לזהות בבירור"** [עמ' 13 לפרוטוקול]; אך גם קסדה המונחת על הראש מקשה מעט על הזיהוי. כך לדוגמא, כפי שהעיד השוטר חגי, הוא ראה את צבע שערות ראשו של הנאשם רק עם מעצרו, לא בעת המרדף [עמ' 46 לפרוטוקול]. מעבר לכך, מראהו של האופנוען כפי שתואר על-ידי השוטר לא היה חריג. אחד המאפיינים הבולטים של הנאשם הוא גובהו הרב - 1.98 מ'. לדברי הנאשם, כשהוא רכוב על הקטנוע, אנשים אף מביטים בו לפעמים בצורה מוזרה (עמ' 167). השוטר חגי אמנם תיאר את האופנוען כבחור עם **"מבנה גוף רחב וגבוה"** [עמ' 12 לפרוטוקול], אך לא תיאר מאפיין זה כבולט במידה שבה ניתן היה לצפות. עם זאת, מדובר במאפיין הבולט יותר לאחר עצירה מאשר תוך כדי נהיגה, ובכל זאת לא צוין על ידי חגי. לבושו של האופנוען כפי שתואר על-ידי השוטר היה בלתי-חריג: חולצה לבנה ומכנס קצר אפור. השוטר תיאר את האופנוען כבעל **"פנים בהירות וזקן ג'ינג'י"** [עמ' 12 לפרוטוקול]. אמנם אין לצפות מהשוטר לתאר את מראהו של האופנוען לפרטי פרטים שמהם נוכל לשחזר את מראהו המדויק, אך התיאור שסופק אינו מצביע על נתונים חריגים במיוחד, כאלה שהיה בהם כדי להפחית עד-מאוד את האפשרות לבלבול עם אדם אחר.

13. עוד יש לציין כי האופנוען כפי שתואר על-ידי השוטר, הוא **"כמו כל הקטנועים כמו כל השליחים צבע כסף"** [עמ' 18 לפרוטוקול], בלי מאפיינים חריגים. גם בכך יש כדי לאפשר חשש בדבר בלבול. השוטר חגי גם לא זכר לתאר את מאפייניו של ארגז השליחים [עמ' 21 לפרוטוקול], מה שמותיר מקום לאפשרות שמא הארגז על הקטנוע של האופנוען היה מעט שונה מזה של הנאשם. אמנם איני מייחס לשוטר חגי התרשלות כלשהי בכך שלא זכר פרט כזה או אחר, ואף אין בכך כדי להשליך על מהימנותו. הרי באופן טבעי אין לצפות משוטר במהלך מרדף לזכור כל פרט. השוטר הסביר היטב **"תבין שהייתי במרדף במקום בתוך העיר שיש אנשים ואנחנו נוסעי בניגוד לתנועה... ההתעסקות שלי הייתה לנסות כמה שפחות שאזרחים יפגעו. פחות בזה להתעסק באיזה פס היה לו על האופנוע ואיזה צבע ואיזה כיתוב"** (עמ' 22 לפרוטוקול, שורה 3-6). אכן, דברים כדורבנות. בתנאים אלה, בהיות השוטר מרוכז במרדף ובטיחות, אפילו לא היה רואה אם יש גורילה הרוכב מאחורי הנהג על האופנוע, קשה היה להאשים אותו. אולם, הנקודה היא רק, שיש מקום לחשש כי דווקא בשל חוסר האפשרות להבחין בפרטים, שגה בהמשך, כאשר זיהה את האופנוען ואת האופנוען.

14. כאן יש להדגיש את הנקודה העיקרית, השוטר חגי העיד כי זיהה את האופנוען כבר בתחילת המרדף, וכי כבר אז נחרטו במוחו אי-אילו קווי תיאור של מבנה גופו, כאמור. בפועל, השוטר חגי לא תיאר את הדברים במהלך המרדף - כנראה בשל קשיים אובייקטיביים הכרוכים בשימוש במכשיר קשר ונהיגה באופנוע במקביל - אלא רק

בסופם [ת/13]. אולם, זו נקודה חשובה. שכן, השוטר לא זיהה את הנאשם לאחר מכן במסדר זיהוי פורמאלי. יתרה מזו, לאחר המעצר לא ניתן היה לערוך לו מסדר כזה, כמובן, משום שהשוטר חגי כבר ראה את הנאשם בעת המעצר. אך היא הנותנת. **יש בהחלט מקום לחשש כי השוטר, אף בתום לב, אינו מצליח להבחין בין פרטים שנקלטו אצלו בתחילת המרדף או מהלכו, לבין פרטים שנקלטו אצלו בעת המעצר.**

15. שאלתי בעניין זה את השוטר חגי עצמו בתום חקירתו על ידי הסנגור (ראו עמודים 57-58 לפרוטוקול). השוטר עמד על כך שהוא זיהה את פניו של הנאשם כמי שראה בתחילת המרדף, ואם אין זה אותו אדם הרי שזה "כפיל" שלו. התובעת סבורה כי די בתשובה זו של השוטר ואף טענה כי קביעת בית המשפט שיש חשש שהשוטר "שתל" בלי משים פרטים בזיכרונו, לאחר מעשה "משמעותה כי השוטר חגי שיקר בעדותו" (עמ' 7 לסיכומים). התובעת שוגה. צדק הסנגור כאשר פתח את סיכומיו בציטוט באזהרה החוזרת של הפסיקה אודות החשש שביטחונם הסובייקטיבי של עד מזהה, ישפיע על הבחינה האובייקטיבית של הזיהוי. זאת, בהתאם לניסוח העדכני של האזהרה בדברי כב' השופט סולברג בע"פ 5889/11 **עבאס נ' מדינת ישראל** (מיום 3.9.12) המתמצא במילים "גם עד מהימן שמשוכנע באמת ובתמים כי זיהה בוודאות את הנאשם יכול לטעות". לפיכך, הלכה היא ש"יש לבחון את מהימנות הזיהוי כשלעצמה, במנותק ממהימנותו של העד המזהה" כלשונו של כב' השופט פוגלמן בע"פ 193/14 **נסראללה נ' מדינת ישראל** (מיום 26.10.14).

16. בנסיבות העניין, בשים לב לכך שהשוטר הרודף היה עסוק מדי מכדי להבחין בפרטים בולטים מאוד, כגון הלוגו שעל האופנוע, יש מקום לחשש, כי פרטים שהבחין בהם בשלב מאוחר יותר, בעת המעצר, נתמזגו שלא במודע בזיכרונו אודות המראה של האופנוע הנרדף והאופנוען העברייני. אינדיקציה מסוימת לכך ניתן לראות בעצם הניסוח של ת/3, הודעתו הראשונה של השוטר כאשר מציין שראה עבירה ואז "נסעתי אחרי הקטנוע מספר 7320873 צבע כסף, הגעתי במקביל אליו... הבחור הסתכל אלי לכיווני וזיהיתי אותו בוודאות..." (שורות 6 עד 8). הדבר מלמד לכאורה על הטמעת פרטים שהובררו לאחר מעשה, כמו מספר האופנוע, עם הפרטים בהם הבחין בתחילה. יודגש, כי איני קובע בביטחון שכך ארע. להפך, "סביר להניח" כי טביעת העין של השוטר המנוסה הייתה מספקת לזהות, בהנחה שהשוטר מהימן, וניסוח ת/3, הקושר את מספר האופנוע לתחילת המעשה, נובע מחוסר הקפדה של החוקר דווקא. אולם "סבירות" לשם "הנחה" אינה מספקת, על מנת לבסס ממצא בפלילים. בהקשר זה יוזכר כי האזרח שראה המרדף, הוסיף פרט נוסף לפרטי הזיהוי, היות הארגז של האופנוע הנרדף בצבע לבן - ירוק, דבר המתאים לאופנועי חברת השליח. פרט זה אינו נגוע בחשש האמור אודות כי מדובר בזיכרון מאוחר. דא עקא, שבהעדר נתונים נוספים, אין הוא מסוים מספיק לקשור את חברת השליח, וכלש שכן את הנאשם, לאירוע. **סיכומי של דבר, אפילו הייתי קובע כי מהימנות השוטר וודאית מעבר לכל פקפוק, לא ניתן היה לסמוך על הזיהוי כראיה מספקת לעצמה, אלא רק על תיאור המרדף וקיומו של "קשר עין רציף" חד משמעי, בלבד.**

קשר עין רציף - גרסת השוטר והמחדל הראייתי

17. מקובלנו, שעדות מהימנה אודות "קשר עין רציף" של רודף אחר הנרדף, מביצוע העבירה ועד ביצוע המעצר, מספיקה כדי להביא להרשעה. השוטר חגי סיפר כי היה בקשר עין רצוף עם האופנוען לכל אורך המרדף, מזיהוי כאשר אינו חובש את הקסדה כראוי, עת התקרב אליו ליד הרמזור, ועד הכניסה למשרד ללא מוצא. **"כל המרדף היה קשר עין... קשר עין רצוף."** [עמ' 25 לפרוטוקול]. ושוב אומר **"כל הזמן הייתי בקשר עין אתו צמוד לא הפסדתי אותו לרגע"** [עמ' 28 לפרוטוקול]. ושוב: **"כל הזמן קשר עין רצוף עם הקטנוע עד שנעצר. לא הייתי ממשיך אם הקטנוע הזה היה נעלם לי מהעין"** [עמ' 44 לפרוטוקול]. יודגש כי, כאשר

נשאל ספציפית בנוגע לשמירה על קשר עין רציף בזמן הכניסה והנסיעה בחניון קניון הנגב, השיב חגי כי גם במקרה זה שמר על מרחק קבוע מהאופנוע: **"כל הזמן מרחק כזה שאפשר לראות אותו"** [עמ' 32 לפרוטוקול]. לכאורה, די בכך כדי להביא להרשעה. אולם, בתיק מסוים זה, לא די בכך, נוכח עדויות ומחדלים שהותירו ספק מוחשי לגבי אמינות גרסת השוטר בנקודה זו.

18. יום לאחר עדות השוטר, פנה השוטר אבי לעיין במצלמות אבטחה (פעולת החקירה מתועדת במזכר ת/5). הוא צפה בשתי מצלמות, האחת, של קניון משרדי הממשלה, במצלמה הפונה לכיוון המדרחוב, אלא שמצלמה זו, רחוקה ממסלול הנסיעה כפי שהבין השוטר אבי, ולא ניתן היה לראות אם חולף בדרך אופנוע. אז, **פנה השוטר אבי לצפות בצילומי מצלמות האבטחה בחניון של קניון הנגב**, במצלמה הפונה לכניסה של "בית הקברות המוסלמי". הוא דיווח כי ראה במצלמה זו אופנוע, הנראה כאופנוע של שוטר תנועה, נכנס לחניון בקניון הנגב, בשעה 13:36. אך זאת, "בין המחסום למדרכה", לא כפי שתיאר חגי את כניסתו (עמ' 29) והחשוב - שלא ראה אופנוע נכנס רגע לפניו. השוטר עיין גם במצלמת היציאה שם, וראה יציאה של "אופנוע כסוף עם בחור לובש חולצה לבנה קצרה, מכנס ג'ינס ארוך שחובש חצי קסדה ורואים את פניו בצורה ברורה, עם זקן ואופנוע גדול". אולם, בהשוואה לנאשם ולאופנוע שהיו בתחנה, אין מדובר באותו אדם ואין מדובר באותו אופנוע. אף לא נראה כל אופנוע משטרתי נוסע אחרי בעל הזקן. השוטר אבי גם בדק מצלמות הפונות לכניסה אחרת לקניון, מכיוון רחוב רגר. שם, לא ניתן לראות את רחוב רגר אלא את הכניסות בלבד, ואין בשעות אלה כל כניסה או יציאה של אופנוע. הודגש בעדות אבי כי הצפייה הייתה נכונה ליום האירוע, לשעה 13:00 עד 14:00. אף בחקירתו הבהיר: **"אני לא ראיתי שום כניסה של אופנוע. רק כניסה של אופנועי מתנ"א"** [עמ' 66-67]. עוד אמר העד כי הוא הכיר את התיק וידע כי אמור להיות תיעוד של מרדף של שוטר מתנ"א אחרי אופנוע, מכאן ציפיתו **"כשאני אגיע למצלמות אני אמור לראות איזה שהוא אקט של אופנוע שאחריו רודפים שוטרים. ש: לא ראית את זה בשום מצלמה? ת: לא. לא."** [עמ' 69].

19. סרטים אלה שראה השוטר אבי, לא נצרכו, אין עותק בתיק החקירה, בתיק הסנגור או בבית המשפט. השוטר הסביר כי הוא עצמו לא מוסמך לבצע צריבה. הוא "נשלח לצפות" והצריבה אמורה להיעשות על ידי אדם שהוא "מוכשר לכך". זאת, לאחר שהיחידה החוקרת מעבירה אליו בקשה לבצע צריבה כאמור (עמוד 66 לפרוטוקול). אין מחלוקת כי בסופו של יום, לא ניתנה הוראה מתאימה במועד, ולא נצרכו הסרטים הרלוונטיים. ב"כ הצדדים בסיכומים התייחסו לעניין ה"אשמה" בעניין זה, בין החוקרים, הקצינים או הפרקליטות. דיון כזה יכול להיות מעניין וחשוב במסגרת תחקיר פנימי של המדינה, אודות המחדלים השונים בתיק זה. **אולם, מבחינתו של בית משפט זה, אין ולא יכולה להיות מחלוקת, שמדובר במחדל חקירה מובהק וחמור.**

20. אכן, **הכלל הוא שלא כל מחדל חקירה משמעו זיכוי**. מחדל חקירה אף אינו מחייב קביעת ממצאים באופן אוטומטי לטובת הנאשם בעניין שהחקירה שלא בוצעה אמורה הייתה לבדוק. הכול תלוי בהקשרם של דברים, בראיות האחרות בתיק, באינדיקציות בשלב החקירה לצורך לבצע את הפעולה שלא בוצעה, ביריעת המחלוקת הקונקרטית, בגרסת הנאשם בחקירה, בגרסתו בבית המשפט ועוד. אולם, **בנסיבותיו של מקרה זה, המחדל משמעותי מאוד, ומשנה את כל מערך הראיות בתיק. זאת, משום שאין מדובר במחדל "רגיל", בו לא נבדק אם קיימת ראייה מזכה. מדובר במצב חמור יותר, בו ישנה עדות על קיומה של ראייה מזכה, אך זו לא נאספה במועד, והיא איננה עוד.**

21. המבחן לעניין משקל של מחדל חקירה, תומצת בע"פ 2511/92 **נאיל חטיב נ' מדינת ישראל** (5.7.93) "מכאן שהשאלה שעל בית המשפט להציב היא, האם מחדלה של המשטרה הוא כה חמור עד שיש לחשוש כי קופחה הגנתו של הנאשם, כיוון שנתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות המדבר נגדו, או להוכיח את גרסתו שלו...

על פי אמת מידה זו על בית המשפט להכריע מה משקל יש לתת למחדל, לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות". מבחן זה אף אוזכר בהסכמה בע"פ 10735/04 **יצחק גולדמן נ' מדינת ישראל** (20.2.2006) ובע"פ 1977/05 **דוד גולה נ' מדינת ישראל** (2.11.2006), וראו הפסיקה הנוספת המאוזכרת שם. דומני כי במקרה זה, יש לומר כי אכן קופחה אפשרותו של הנאשם להתמודד כראוי עם ראיות התביעה, באמצעות ראייה מזכה לכאורה. ראייה, שהייתה קיימת, ולא נאספה.

22. יש להבהיר מדוע העדות של השוטר אבי מלמדת על קיומה של ראייה מזכה, וזאת בשני מישורים. הראשון, הוא אי ההתאמה של הסרט לגרסת השוטר. המרדף הסתיים בפתח משרד השליחויות בשעה 13:52. אז, על פי הדו"ח של השוטר לירן שסייע במעצר (ת/8), התקבלה הידיעה של השוטר חגי, אודות המרדף והיותו של החשוד בתוך המשרד. על פי עדותו של השוטר חגי, המרדף עבר דרך החניון של קניון הנגב, כאמור. זאת, כאשר הוא רודף אחר האופנוען מטוח קצר בו יש לו קשר עין. האופנוען עבר "כמה שניות לפני. שאני ממש צמוד אחריו. הוא נכנס כשהוא הצליח לעבור בין המחסום לבין המדרכה. כי האופנוע שלו הרבה יותר קטן. אני צעקתי לשומר הוא הרים את המחסום אני נסעתי אחריו" (עמ' 29). השוטר הדגיש כאמור כי היה בקשר עין רציף גם בתוך הקניון, ולו היה נפסק קשר העין, היה מפסיק את המרדף (עמ' 28). למרות שאין הוא זוכר המסלול במדויק "אני יודע את הכניסה. ואני יודע את היציאה. ואני יודע שאני הייתי צמוד אליו" (עמ' 31). אולם, השוטר אבי ראה את סרטי הכניסות והיציאות, משעה 13:00 עד 14:00. **דו"ח הצפייה של השוטר אבי סותר את גרסתו של השוטר חגי, שכן אין הוא מבחין בכל מרדף.** נצפה אופנוע משטרת, נצפה אופנוען מזוקן על אופנוע כסוף, אך אין קשר בזמן ומקום ביניהם. בסרט לכאורה אין מרדף. הסתירה לכאורה חזיתית וחד משמעית. כאשר הטיח זאת הסנגור בשוטר חגי תשובתו של חגי הייתה "לא יכול להיות" ובצדק (עמ' 29).

23. מעבר להעדרו של מרדף, **בסרט נראית דמות המתאימה לכאורה לתיאור המילולי של הנאשם.** אדם אחר, על אופנוע כסוף, מזוקן, אשר הקסדה שלו מורמת. אין מדובר בנאשם. אולם, נוכח הדמיון הכללי עצם נוכחותו במקום שתיאר השוטר חגי, ובשעה שתיאר השוטר חגי, מחזק את החשש שמא השוטר חגי טעה בזיהוי העברייני אחריו רדף. מכל מקום, לא ניתנה אפשרות הוגנת לסנגור להציג אפשרות זו, בהעדרו של הסרט.

24. אם כן, אין מדובר "רק" בהימנעות של היחידה החוקרת מצריבת סרט רלוונטי על דיסק. מדובר בהימנעות מצריבת ראייה בעלת ערך מזכה לכאורה, ראייה שהיא חיונית להגנה. אכן, ישנה אפשרות, כפי שטוענת המדינה, כי לו היה נצרב הסרט על ידי גורם מוסמך, אפשר שהייתה מתקבלת תשובה פשוטה וברורה לתמיהות על גרסת השוטר. כך לדוגמא, ייתכן בהחלט שהשעון של מצלמות האבטחה לא היה מכוון, ואיש מ.ט. מוסמך היה מגלה זאת מיד. ייתכן שהיה מתברר שלא כל הפתחים כוסו, ויש פתחים נוספים. ייתכן גם שאכן רואים את המרדף העובר כהרף עין, עם הנאשם והשוטר חגי, אך השוטר אבי לא שם לב, משום שבדיוק התעטש או לגם קפה תוך הצפייה. אולם, הראייה לא נאספה. וכך, אין תירוץ לקושיה הגדולה על גרסתו של השוטר חגי. אין די בספקולציות אודות הסבר אפשרי לראייה שלא נאספה. הקושיה במקומה עומדת, והגרסה ממילא נופלת.

25. חשוב להדגיש כי לא על הנאשם לבדו עוותה היחידה החוקרת, כי אם גם על השוטר חגי עצמו. שכן, יש סיכוי מוחשי שאיסוף הראייה אכן היה מאפשר ליישב בין גרסתו לבין דו"ח הצפייה בסרט. השארת הקושיה על גרסתו על כנה יכולה להתפרש כענגה המעיבה על מהימנותו של השוטר, מבלי שהתאפשר לו להתגונן ולעמוד על שמו הטוב. המדובר בשוטר, אשר עשה רושם מהימן וכן, כאמור. מכל מקום, לא השוטר חגי עומד כאן למשפט, ברי שאין אני נדרש ולא ראוי כי אסיק לגביו כל מסקנה ברמה האישית. לפיכך, **אין לראות בפסק דין זה כל צל על שמו הטוב של השוטר חגי.** אולם, הנאשם כן נדון כאן, ובהעדר הראייה, שהייתה קיימת ולא נאספה, אף לגביו אין אפשרות להגיע לכל מסקנה שלילית.

מחדלים נוספים

26. די במחדל האמור כדי להביא לזיכו הנאשם בתיק. יחד עם זאת, יש ממש בטענת הסנגור אודות מחדלים נוספים. אין צורך לדון באופן מדויק בשאלה אם די היה במחדלים אלה לבדם להביא לזיכו. אולם, על רקע המחדל העיקרי, מחדלים אלה מצטרפים.

27. אני מסכים עם הסנגור כי יש פגם באי-מיצוי בדיקת מצלמות לאורך מסלול המרדף: כפי שהדברים תוארו בבית המשפט, החוקרים ניגשו למוסדות ובתי-עסק ספציפיים לאורך מסלול המרדף כדי לבדוק את המצלמות [עמ' 65 לפרוטוקול]. נדמה כי השוטרים לא עשו מאמץ מתחייב נוסף לבחון האם ישנן גם מצלמות נוספות "ליד הפנס". כך למשל סיפר השוטר מאיר שהוא לא בדק כלל קיומן של מצלמות בכניסה הראשית של משרד הדואר, לידו עברו במהלך המרדף, אלא רק בכניסה האחורית. לדבריו, הסיבה לכך היא שכאשר נכנס למשרדי הדואר, נכנס מהכניסה האחורית. "הכניסה לדואר לא הייתה מהכניסה המרכזית אלא כניסה אחורית. כי מהכניסה המרכזית לא נכנסים לא פתחו לי את הדלת - הדלת נעולה. אז הלכתי מסביב" [עמ' 118-119 לפרוטוקול]. לא סביר שלא יעשה מאמץ להסתכל האם יש גם מצלמות בכניסה הראשית. כך גם לא סביר שלא לנסות לבחון צילומים נוספים לאורך מסלול המרדף, זאת כאשר המשטרה עצמה מודעת לקיומן של מצלמות רבות נוספות לאורך המסלול [עדות השוטר אבי, עמ' 74-75 לפרוטוקול: "נכון. יש מצלמות בכל העיר. בכל העיר העתיקה גם"], ומכירה בחשיבותן - כפי שהעיד השוטר מאיר: "ביום האירוע לא התייחסתי למצלמות. כשאתה גם עושה שיחזור וגם מצלם את השיחזור אתה לא יכול גם להסתכל וגם לזה... אם הייתי רואה מצלמות באותו מעמד. מן הסתם היינו בודקים את זה" [עמ' 120 לפרוטוקול]. ושוב: "אם היינו יודעים והיינו רואים את המצלמות בוודאי שהיינו מביאים" [עמ' 129 לפרוטוקול].

28. יובהר כי אזור המרדף היה נרחב יחסית, ועבר בסמוך לבתי עסק, מוסדות ומשרדים רבים: בית המשפט, המוסד לביטוח לאומי, משרדי ממשלה בקרית הממשלה, בנקים, הדואר, קניון, סופר-מרקט, קיוסקים ועוד [נ/4, נ/5, נ/6, נ/7]. כיום, ניתן כבר לומר כי "מן המפורסמות" שיש מצלמות בבתי-עסק רבים. דוגמא נוספת בעניין מחדלי-המצלמות ניתן למצוא בכל הנוגע לבדיקת המצלמה של העיריה. השוטר אבי התקשר לעובד עיריה, והסתפק בתשובתו של האחרון כי לא רואים במצלמה שום דבר רלוונטי [עמ' 74 לפרוטוקול; ת/4]. מדובר במצלמה החולשת על אזור המרדף. אמנם סיפר אבי כי יש לו ניסיון לא מוצלח עם מצלמה זו [עמ' 73-74 לפרוטוקול], אך עובדה היא שהמשטרה בכל זאת ראתה לנכון לבדוק מצלמה זו. ואם המשטרה ראתה זאת לנכון, יש לוודא כי הבדיקה מתבצעת כנדרש. לא די באמירתו של עובד עיריה (אשר לא הובא לעדות) כי לא רואים דבר רלוונטי, כאשר לא ברור אם הוא כלל יודע מה לחפש כפי שהשוטרים המיומנים יודעים, ואם אין הוא עונה כן מחמת עצלות.

29. ודוק, אין לומר שיש חובה על המשטרה לחפש כל מצלמה ומצלמה לאורך כל הדרך בה בוצעה כל עבירה. דרישה זו אינה סבירה, ומטילה נטל כבד ומיותר על היחידה החוקרת העמוסה לעיפה. אולם, במצב דברים של מחלוקת עובדתית, של גרסאות סותרות, אודות דברים שנעשו ברחובה של עיר, אכן יש חובה לחפש מצלמות והחובה היא להמשיך ולנסות לאתר מצלמה אשר יש בה, לאחר עיון של החוקר הממונה על התיק המכיר היטב את התיק, כדי להכריע במחלוקת. משהושגה ראייה איכותית שכזו, משעומתה הראיה עם הגרסה הסותרת, ולא נתקבל הסבר מניח את הדעת, שוב אין צורך להמשיך עוד בחיפוש.

30. מחדל נוסף הוא בניסיון לאתר עדי ראייה רלוונטיים. העד היחיד הבלתי-קשור-לחקירה שהביאה המאשימה הוא יוסי גלר, אשר פנה מיוזמתו למשטרה, לאחר שראה את המרדף. בסופו של דבר, עדותו לא תרמה הרבה לברור זהותו של האופנוען, אם כי סייעה להוכיח כי אכן היה מרדף. השוטר חגי תיאר כיצד מאבטחי הקניון אשר

עבדו בכניסה לחניון בעת המרדף, נאלצו לזנק הצידה על-מנת לנוס מדרכו של האופנוען. בשחזור (1/ת) סיפר השוטר חגי כי הייתה זו מאבטחת אשר פתחה לו את המחסום בעת היציאה מהקניון, במרדף אחר האופנוען, שחמק ליד המחסום. הנה, בניגוד למרדפים המתנהלים בדרך-כלל, לפנינו אנשים קונקרטיים שניתן לברר את זהותם בקלות על-פי סידור העבודה של מאבטחי הקניון [נ/8], ולהביאם לעדות. **המשטרה לא ביררה את זהותם של מאבטחים אלה ולא גבתה מהם עדות.** אכן, לו היו ראיות מצוינות נגד הנאשם, לא הייתה חובה לאתר כל עד ועד. יתרה מזו, ייתכן שבשים לב לכך שהמחלוקת היא על זיהוי, ומדובר באירוע מהיר במעבר ליד מאבטחים, אפשר שלא היה צריך לייחס משקל רב מדי לשומרים, שמן הסתם לא יזהו. אולם, לאחר שהוברר כי סרט הצילום של הכניסות לחניון לא הועתק, הפכה ראייה זו להיות ראייה חיונית. שכן, הספק לגבי עדותו של השוטר חגי, אינו נוגע עוד רק לשאלת הזיהוי, אלא לשאלת מהימנות פרטי גרסתו. בהקשר זה יכולה הייתה המדינה אכן להוכיח כי למרות שהשוטר אבי לא ראה זאת בסרט, הכניסה לקניון אכן התרחשה כפי שתיאר השוטר חגי. או לחלופין, ניתן היה להסיר ספק ולקבוע כי האירוע לא התרחש. החלטת המדינה להימנע ממצאת המאבטחים, שמן הסתם היו זוכרים אירוע שכזה, אף לאחר שהוברר שאין מצלמות אבטחה, היא אכן מחדל של ממש.

31. הסנגור טען כי שגתה המדינה שלא הוציאה דו"ח איכון הטלפון הנייד של הנאשם, על מנת לבדוק את גרסתו. בשים לב למתחם הצר של המרדף, בין בית המשפט לעיר העתיקה, ספק אם היה בדבר כדי להועיל. כעולה מהחקירה החוזרת של הנאשם, בסופו של יום הסנגור קיבל דו"ח איכון, ולא החליט להגיש, משמע שאין בו ראייה חד משמעית לזיכוי. עם זאת, לאחר שלא נמצאו כל ראיות אובייקטיביות אחרות, ייתכן שנכון היה לבחון גם אפשרות זו, אולם לעניין זה אין לקבוע מסמרות.

32. הרושם הוא של התרשלות של המדינה באיסוף הראיות במקרה זה. יודגש, חלילה אני חושד בחוסר תום לב של היחידה החוקרת. מעבר לחזקת התקינות הכללית, תיק זה יוכיח את תום לב החוקרים, שהרי הראיה המזכה העיקרית היא עדותו של השוטר אבי, אודות קיומה של הראיה המזכה שלא נאספה. אולם, אני כן חושש כי ההתרשלות נבעה מטעות קונספטואלית. טעות, שבאה לידי ביטוי בטענת המדינה בסיכומי התובעת **"למשטרת ישראל היה שוטר שהיה מאוד נחרץ ואיתן בדעתו שהוא היה בקשר עין רציף מהרגע שהוא זיהה את רוכב הקטנוע ועד הרגע שהוא תפס אותו... על פניו מבחינת המשטרה הראיה מעולה"** [פרוטוקול מיום 17.12.2014, עמ' 155]. נדמה כי הסבר זה מגלה את הלך הרוח "הרגוע" שאפיין את הטיפול בתיק. הלך רוח, אשר בעטיו לא נאספו במהירות מספקת ראיות שהתגלו, ולא נעשה מאמץ מספיק לאתר עוד. למעשה, לא נמצא מי שהתייצב בבית המשפט ולקח אחריות על הטיפול בתיק, והתחושה הייתה כי התיק עבר מתורן לתורן, מבלי שיש מי שבוחן את אשר צריך לעשות. זאת, כאשר מדובר בחובה הציבורית לאתר ולהעניש את מי שנהג בצורה כה מסוכנת, והסיכון כי יואשם ואולי יורשע חף מפשע.

עמדת המאשימה לעניין המשקל

33. המדינה מדגישה כי השוטר חגי עשה רושם מצוין. המדינה אינה מוצאת סבירות בתזה לפיה ייתכן כי רושם זה נבע מאמונה שלו בגרסתו, לאו דווקא מהתאמה בין גרסתו לבין המציאות, הרי לדבריו **"אי אפשר לטעות אני מזהה את הפנים ישר זיהיתי"** [עמ' 51]; **"הייתי בטוח במאה אחוז מי הבן אדם... הזיהוי היה וודאי"** [עמ' 57-58]. המדינה מודעת כמובן לחסר הראייתי, אך סבורה כי די במהימנות השוטר להתגבר על כך, למרות שמדובר בעד יחיד. המאשימה ביקשה למצוא תימוכין חיצוניים לגרסתו של השוטר **בחולשת גרסתו של הנאשם**, בסבירות הנמוכה לקיומו של **צירוף מקרים, ובשקרי הנאשם**. לעניין שקרי הנאשם, הדבר יידון לאחר

בחינת פרשת ההגנה, ויאמר בקצרה, כי בסופו של יום הקושיות המשמעותיות על גרסת הנאשם אכן מחזקות את עמדת המדינה, אך לא די בהן כדי להביא להרשעה.

34. **לעניין צירוף המקרים**, המאשימה טוענת כי למעשה אין התזה המזכה מתקבלת על הדעת. הרי, בהנחה שהשוטר חגי אכן רדף אחר אופנוען עד הגעתו לקניון הנגב, ושם איבד קשר עין והחליף את הנרדף, כיצד הוא הגיע למשרד השליחויות, ובמיוחד משרד שליחויות בו מצא חשוד העונה באופן כללי לתיאורו של האופנוען הנרדף? הרי הוא גם תיאר כי רדף אחר האופנוען בחלק השני של המרדף, וזה ביצע עבירות תנועה נוספות. האם היו שני אופנוענים זהים שביצעו עבירות דומות באותה שעה? לטענת המאשימה, צירוף מקרים זה אינו סביר. ובכל מקרה, היות שלאחר חניון הקניון רדף השוטר חגי "בוודאי" אחרי הנאשם, יש להרשיע את הנאשם במיוחד לו ממילא בחלקו השני של המרדף. אולם, המאשימה מניחה הנחה שגויה.

35. המאשימה מניחה כנתון כי אם האופנוען "התחלף" היה זה בחניון בקניון. דהיינו, עד לקניון רדף השוטר חגי אחרי אופנוען אחד, והחל מהציאה מהחניון, רדף השוטר חגי אחרי הנאשם. אך לאמיתו של דבר, אין לדעת היכן התרחשה אותה "החלפה". ייתכן כי היא התרחשה בחניון, אך ייתכן כי היא התרחשה מאוחר יותר, בזמן הנסיעה בסמטאות העיר העתיקה למשל, אפילו רגעים ספורים לפני שהנאשם החנה את האופנוע שלו במשרד. ייתכן גם, שהאופנוע נעלם המקורי נעלם מעיני השוטר חגי באזור העיר העתיקה, או במרחק לא רב משם, בחניון הקניון, והוא תר ומצא את האופנועים החונים בקרבת מקום, וסבר כי מזהה את אותו אופנוע. השוטר חגי טען, אמנם, כי היה בקשר עין רציף עם הנאשם לכל אורך הדרך. אולם, המחדל החקירתי שתואר לעיל אינו מאפשר לבחון למה בדיוק התכוון השוטר באמירתו "קשר עין רציף". האם משמעות הדבר כי בכל שניה ושניה היה האופנוען בקו הראיה שלו? האם לא עבר אוטובוס אשר הסתיר לרגע את שדה הראיה? האם לא פנה האופנוען לסמטה או רחוב כלשהו ובכך נמנע מהשוטר קשר העין לרגע קט? ואולי לדקותיים או שלוש בהם תר אחרי האופנוע שזכר? ייתכן שכן. ואם כך, נפגעת גרסתו של השוטר חגי, על כל המשתמע מכך. המחדל החקירתי שתואר אינו מתבטא רק בזה שאיננו יודעים האם האופנוען של "לפני-החניון" והאופנוען של "אחרי-החניון" הם אותו אחד. המחדל מתבטא בכך שלמעשה, איננו יודעים כלל מי האופנוען בשלב כלשהו של המרדף, בין אם לפני ובין אם אחרי החניון, משום שלא ניתן לקבוע כי התקיים "קשר עין רצוף", ממש רצוף, לכל אורך המרדף.

36. עוד יש לשים לב כי תמיהת המדינה על אפשרות קיומם של שניים בעלי מאפיינים דומים, אשר נראו באותו איזור באותה שעה, גם כן נחלשת נוכח המחדל. הרי השוטר אבי ציין כי ראה בסרט אדם, הדומה בתיאור הכללי, לתיאור שמסר השוטר חגי אודות נשוא המרדף. אופנוע כסוף, חולצה לבנה, זקן ואף מבצע עבירה דומה, בהרמת הקסדה. הסנגור תמיד רשאי להעלות אפשרות של שגיאת זיהוי, אולם, בתיק זה, אפשרות השגיאה קיבלה קונקרטיזציה ברורה. שוב, ייתכן בהחלט, ואפילו סביר להניח, כי אילו היה הסרט מובא היו הקושיות על השוטר חגי מתפוגגות. אך קיימת גם אפשרות, אפשרות מוחשית בהחלט, שהקושיה הייתה מתחזקת ומתבררת כתיובתא תיובתא, קושיה ללא מענה, השוללת כל האפשרות לקבל את גרסת השוטר חגי. **המחדל מנע מהסנגור את ההזדמנות הנאותה לברר את הדברים כראוי. לכן, בזו הפעם, מדובר אכן במחדל חקירה היורד לשורש העניין ומחייב זיכוי, כאמור.**

עדות הנאשם

37. הנאשם העיד כי הגיע לעבודה באותו יום בשעה 11:30 בערך (זאת מסר לאחר עיון ביומן המשרד) ויצא למשלוח לאחר מספר דקות, היינו בערך בשעה 11:45. הנאשם סיפר כי למיטב זכרונו ביצע שני משלוחים וחזר

תוך זמן לא ארוך. אז, נכנס לשירותים מסיבות טבעיות, שהם שם 6 עד 8 דקות, עד שהחל לשמוע רעש בחוץ. לשמע הרעש הזדרז לצאת, ובעת יציאתו, בפתח השירותים, פגש בשוטר והחל תהליך המעצר.

38. הנאשם בעדותו היה מודע היטב לחיסרון המשמעותי של גרסתו. השוטר חגי דיווח על האירוע בעמדו מחוץ למשרדי "השליח" בשעה 13:52 (ת/8), המעצר בוצע בשעה 14:10 (ת/7). אם בשעה 11:45 בערך, יצא הנאשם לבצע משלוח בשתי כתובות, הרי לפי הערכת הזמנים הנדיבה ביותר, המחושבת לפי כל הנחה אפשרית לטובתו, עד מעבר לגבול הסבירות, הרי הנאשם אמור היה לשוב מהמשלוח עד השעה 13:00. לא ברור כיצד יכול היה הנאשם לשוב לחברת השליחויות בשעה זו, לשהות בתא השירותים מספר דקות בלבד, ולהיעצר רק בשעה 14:10. למעשה, **לא זו בלבד שגרסתו של הנאשם אינה סבירה, גרסתו אינה מסבירה היכן היה בעת המרדף.**

39. הנאשם הציע אי-אילו הסברים אפשריים לכך, בדמות טעות ברישום ביומן של חברת השליחויות, אך בסופו של יום לא הצליח ליתן הסבר משכנע. בכל זאת, המשיך הנאשם להתעקש כי הוא לא השתתף במרדף כלשהו, וכי למרות שיש דמיון בינו ולבושו לבין האופנוען שתיאר השוטר חגי, מדובר בשני אנשים שונים.

40. המאשימה הפנתה לשקרי נאשם, במרכזן טענתו בחקירה הראשונה כי יום מעצרו היה יום העבודה הראשון שלו בחברת השליחויות [ת/19]. רק אחרי שנתברר למשטרה כי הנאשם עבד בחברה זו במשך מספר חודשים, אישר הנאשם את הדברים. הנאשם הסביר כי שיקר לגבי תקופת עבודתו בחברה היות שקיבל כסף במזומן מעבר למשכורתו הרשומה, וחשש לסבך בהקשר זה את מעבדו. הוא הסביר כי לא חשב כלל על הקטנת חלקו בפרשה, מכיוון שהניח כי השגגה בזיהוי תתברר מיד, ולכן לשקריו ממילא אין חשיבות: **"הייתי בטוח שכביכול היה פה טעות ובדקו את הטעות הזאת ושחררו אותי הביתה. אני לא חשבתי שאני מרכז הבעיה פה"** [עמ' 150 לפרוטוקול]. יאמר כי בחקירתו השנייה של הנאשם נרשם כי הנאשם אישר שהוא עובד בחברת השליחויות **"כמה ימים"** [ת/11], זאת כאשר בפועל הוא עבד שם תקופה ארוכה הרבה יותר. בחקירתו בבית המשפט, התעקש הנאשם, **"אני אמרתי כמה שנים"** [עמ' 151 לפרוטוקול]. אולם, צודק ב"כ הנאשם שאין אפשרות להתחקות אחר דברי הנאשם בחקירתו, היות שהחקירה לא הוקלטה. על כן, אין לשלול כי הנאשם אכן אמר "כמה שנים" כטענתו, וכי השוטר שתיעד את החקירה שגה. מכל מקום, אפילו תוקן הדבר בחקירה שנייה, עדיין השקר בחקירה הראשונה נותר שקר.

41. אני מסכים עם ב"כ המאשימה כי גרסתו המוקשית ביותר של הנאשם, בשילוב עם השקר בהודעה הראשונה, מחייבים לדחות את גרסתו של הנאשם. אכן, הנאשם בעדותו בבית המשפט עשה רושם כן, באופן הצגת הדברים. הוא נראה כמי שטוען בכנות לחפותו, האפקט תאם תמיד את דבריו, המצוקה הנובעת מתוך הקשיים בעדותו עשתה רושם כן, כמי שהופלל על לא עוול בכפו, ואינו יודע כיצד נוצרו הראיות נגדו. אילו על ה"רושם" לבדו היינו חיים, הרי שהעדויות הייתה מתקבלת. אולם, עיון בתוכן הדברים מחייב לדחות את גרסת הנאשם כבלתי מהימנה. העובדה שאין לנאשם הסבר פשוט היכן היה בעת ביצוע העבירה, שעה קלה לפני שנעצר, מספיקה כדי לדחות את גרסתו. עוד יאמר, שהסברי הנאשם לשתי הקושיות על גרסתו סותרות במידה מסוימת זו את זו. הרי אחד ההסברים לכך שהוא אינו זוכר מה עשה היה העובדה שהיה נתון תחת לחץ כבד בעת מעצרו. אולם, מאידך גיסא, הרשה לעצמו לשקר לעניין תקופת עבודתו במשרד השליחויות, מתוך ביטחון כי ה"טעות" תתברר עד מהרה. אולם, אפילו תאמר שאין להקשות מרגש אחד על הרגש הסותר בנפשו של אדם, עדיין למדנו על הנאשם, כי מוכן הוא לשקר למשטרה למען עניין פסיקאלי של אחר. כל שכן שנכון הנאשם לשקר במשטרה, וממילא בבית המשפט, למען עצמו. זאת במיוחד, כאשר הוא מואשם בעבירה חמורה, אשר עלולה להביא לשנות מאסר.

42. נוכח האמור, לא זו בלבד שגרסת הנאשם נדחית. התמיהות הקשות על גרסתו והעובדה ששיקר, מהוות התנהגות מפלילה של ממש, וצריכים להראות כחיזוקים לעמדת התביעה. התובעת סבורה כי קשיים אלה בפרשת ההגנה מספיקים כדי להתגבר על הקשיים בפרשת התביעה, ולא היא.

ג. סיכום

43. אין חולק כי השוטר חגי רדף אחר אופנוען, אשר סיכן חיי אדם בנסיעה פרועה, תוך כדי ניסיון לחמוק מהשוטר. המדינה טוענת כי מרדף זה התנהל במשך קרוב למחצית השעה ברחובות באר-שבע, באזור קרית הממשלה, בית המשפט, הדואר, קניון הנגב, ובעיר העתיקה. בסופו, נעצר הנאשם במשרדי חברת השליחויות בה עבד.

44. **המאשימה** התבססה על גרסתו של השוטר חגי, אשר טען כי היה בקשר עין רציף עם האופנוען לכל אורך המרדף, עד כניסת האופנוען למשרדי חברת השליחויות. כן טען חגי כי זיהה את תווי פניו של האופנוען עוד בתחילת המרדף, כמו גם את בגדיו ומראה האופנוע, וכי פרטי הנאשם עת נתפס התאימו למראה שזכר מתחילת המרדף. עוד הפנתה המאשימה לחולשת גרסתו של הנאשם, ולכך שלא ידע להסביר היכן היה בעת המרדף. **הנאשם**, לעומת זאת, עמד על טענתו כי אינו האופנוען שהשתתף במרדף. הנאשם הפנה לקשיים בזיהוי של אופנוען עם קסדה (גם אם מעל ראשו) בעת מרדף, ולהלכה הידועה בדבר הזהירות שיש לנקוט בעת ביסוס הרשעה על סמך עדות זיהוי שאין בצדה תמיכה אובייקטיבית. עוד הפנה הנאשם למחדלי החקירה.

45. לאחר עיון חוזר בפרוטוקול, בשחזור ובחומר הראיות, **המסקנה** המתחייבת היא שבתיק זה לא ניתן לבסס מסקנה על יסוד התרשמות ישירה מעדים. עדות הנאשם נראתה משכנעת, אך תוכנה אינו מתקבל על הדעת, עד כי יש לראות בגרסה התמוהה והחסרה, כמו גם השקר במשטרה, כחיזוק לראיות התביעה. עדותו של השוטר חגי עשתה רושם טוב בהחלט, ועדותו אף חוזקה מהותית בעדות אזרח אובייקטיבי, אשר ראה המרדף ופרטים מסוימים של האופנוען, היכולים להתאים לנאשם. אולם, לא ניתן לקבוע כי הזיהוי שזיהה השוטר חגי את הנאשם הוא בעל משקל מספיק בבחינה אובייקטיבית, ומחדל חקירה אינו מאפשר להתבסס על גרסתו.

46. בניגוד לגרסת הנאשם, אין ראיה ישירה הסותרת את גרסתו של השוטר חגי. אך יש עדות כי הייתה ראיה כזו, ראיה שלא נאספה. **מחדל החקירה העיקרי בתיק** קשור לסרטי אבטחה שצילמו לכאורה את הכניסה לחניון של קניון הנגב והיציאה, במסלול המרדף, בשעת המרדף. השוטר אבי צפה בסרט זה וראה כניסה של אופנוע משטרתי, אך לא קדם לו קטנוע שליחויות. כן ראה בסרט נוסף אופנוען דומה מאוד לפרטי הנאשם, היוצא מן הקניון, אלא שלא היה זה הנאשם. סרטים אלה אמורים היו להיצרב על ידי היחידה החוקרת. אולם, עד אשר נזכרו ביחידה לעשות כן, הסרטים נמחקו, בשל חלוף הזמן.

47. אמנם ניתן להעלות על הדעת כמה הסברים אפשריים לדברים שראה השוטר אבי בסרט שנמחק, מבלי לדחות את גרסת השוטר חגי, אך לא ניתן לוודא השערות אלה ללא הסרט עצמו. **המדובר בראיות עם פוטנציאל מזכה ברור, נוכח אי ההתאמה לכאורה לגרסתו של חגי, וחיזוק אפשרות קיומה של טעות זיהוי. הראיות לא נאספו, ובכך נפגעה הגנת הנאשם פגיעה אנושה.** מחדלים נוספים, בעטיין לא אותרו סרטים אחרים ולא אותרו עדים שניתן היה לאתר, הגבירו את משקל המחדל העיקרי. המחדלים מנעו מהנאשם למצות את הגנתו, והותירו שאלות על פרשת התביעה ללא מענה.

48. **התוצאה היא שהנאשם מזוכה מכל אשר יוחס לו בכתב האישום.**

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתנה היום, ל' ניסן תשע"ה, 19 אפריל 2015, במעמד הנאשם, ב"כ עו"ד אליגון ועו"ד בן שבת, והתובעת עו"ד אמויאל